

A. 525.

Wemmalanja!

A. 525.

Wennatapja!

Eht:

Zeine Kain.

Kurja inimese südamel peegel.

Mõistuseks:

Ja Jumal ütles Kaini vastu: „Mis
ja oleb teinud? sinu wenna wõrs heal
hõõndab minu poole Maa pealt!

„Mga nüüd äraneetud oleb fina siit
Maa pealt, mis oma suud lahti teinud,
so wenna wõrs sinu käest wõstuwõttes!“

1 Moos. raamatuis 4 p. 10, 11 f.

Saksakeelest ümbertõlkinud

J. Otstavel.

N° 1.91

Riigis, 1875.

Trükitud Leopold Weyde kirjadega.

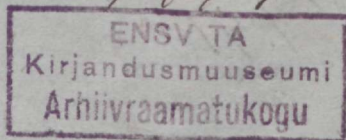
Müüakse Pernus Chr. Ermi juures.

Von der Censur erlaubt. Riga, den 2. December 1874.

J. Muikmann
Tarioija

22 September

1875

21877

I.

Enam kui 300 aastade eest elas Itaaliamaal üks rikas ja auuväärt suurhertsug, nimega Kosmus, oma abikaasaga, teda Sumal kahe ilusa poega oli õnnistanud, mis üle isal suur rõõm oli.

Siiski pidi isa wahel ka sagedaste kulmufortjutama, kui ta omad mõlemad poead — Shoowanni ja Gartsia — kui naad alles pisukesed olid, juba neid oma mängimise juures riidlemad ja üheteise vastu wihawaenu pidawad, nägi.

Shoowanni, kes wanem oli, oli pehme südamega ja kannataja poisike, mispärast isa ka teda väga armastas. Kõl mitukorda oleks ta wenna ümbert armastusega kinni hakanud ja temale õiget ja südameliku wennaarmastust ülesnäitnud, kui teine, kelle süda täis wihawaenu ja kadestust oli, teda mite ära poleks põlganud. Ta wihkas oma wenda hirmus, ega rääkinud iialgi heasõnaga temaga. Kui isa, kellel oma suurte riigitalituste pärast väga pisut aega oli, mõnikord siis mahtisai, omakstega üheskoos lõbusaste juttu aeada: juhtus siis, et ta Shoowannile mõne isiaraliku lahema sõna ütles, tõmbas Gartsia kohe oma kulmu fortju ja waatas

wihawälkuwal filmil wenna peale, kelle nägu seda nähes kahwatuks löi ja süda tema sees surma hirmu tundis.

Kui isa jälle ära läks ja poead ütsipäini jäid, pillkas Gartsia oma wenda mitmesuguste teutuste ja haigendaja sõnadega, nenda, et selle kannatus ka wiimaks otsa lõppes ja siis — üksteist sasima hakkasid. Seda just Gartsia tahtis; et ta oma kurjuse ja jõuu poolest tugewam oli, jäi wõit ita tema poole, ja pekksis oma wenda siis armutumal wiisil. — Kui isa teda sellepärast karistada tahtis, siis katsus ta ennast igapidi oma kawala walega sest lahti peasta ja suuremat süüdi wenna peale weeretada; see ei aitnud aga temale midagi, sest hertsug tundis oma mõlemad poead selgeste ära, ja teadis küllalt, kelle peal see suurem süü seisis. — Kui ta Shoo= wanni peale waatas, täitis rõõm tema südant, aga kui ta Gartsia peale waatas, siis tõusis üks raske ohkamine tema südamest, kus juures tal pisarad filmi langesid.

Ilmaasjata oli keif isa palumine ja ähwardus, neid üksteisega wennalikus armastuses sündlikult elada.

„Ma tean küll“, ütles ta, „kumb pool süüd seisab!“ ja waatas wihaga Gartsia peale, kes liitumata kui puu tükk tema ees seisis, ilma et oma suud kordagi oleks lahti teinud, oma kangekaelust ja süüdi andeks paludes. „Ma tean küll“, ütles ta jälle, „et sina, mo armas Shoo= wann, ühe lepliktu, wennaarmastaja ja pehme südamega oled; aga ühelt poolt ütsi rahundudmine ja armastus, et jõua ometi kaua wastupidada, kui teiselt poolt wihawaen, kadendus ja kurjus wälja näitawad. Ma nään küll, et siin headus ja palumine midagi enam ei aita, waid peab seda nüüd wäe ja waljusega peale hakkama.

Nüüd läks Gartsia suu lahti. „Soo!“ ütles ta tulb sülitades, „juba jälle minu süüd! juba jälle mina pean ütsi süüd kandma, et aga Shoo= wann, see illlaps

ilmasüüta jääks! Dige teit! — Tema, see häbemata, salalik, nurjatuloom, mõistab isa ees ennast süüta wabandada ja mind alwats teha! — Sa, ja! hästi küll — mina süüdlane, tema ilmasüüta; teda kiidetakse ja mind laidetakse ühte puhku — siis niisugust ei peaks mina wihtama ja põlgama? — Jah! õige sellepärast tahan ma teda wihtata ja tagakiusata!”

„Pea suu! sina liigjulge, oma häbemata sõnadega!” káristas isa ja pööratas jalga wastu maad; — „pea suu! ma tahan sulle näidata, et ma so wüerst ja isa olen, kes sind õpetada tahab, kuidas sa õiete rääkima pead! — Pääw taewa külges ei ole ka selgem, kui Shoowanni süda. Ta ei ole weel kordagi sinu peale kaebanud, waid ennemine sinu eest kostnud. Kas ma sedawiisi tuida sa praegu elad ja teed, wõin sind siis armastada? Ole nii, kui tema, siis peab mo armastus teie mõlemade wastu ühetasa jautud olema; jääd sa aga isa nenda — noh, siis oled sa ka minu armust ilma, ja kõwa káristus ja waljus peab so üle käima, et sa ütškord hakkat oma wennaga paremine elama! Kas sa mõistad nüüd, mis ma sulle ütlen? seda pea meeles.”

Isa läks ära ja jättis neid üksi. Shoowanni nuttis hirmu ja haleduse pärast ja Gartsia jahutas oma wiha pärast lõfendawaid paleid wastu külma marmuri seina ja waatas kurjal silmil oma nutja wenna peale.

„Gartsia!” hüüdis Shoowanni haleda healega ja tõstis omad käed paludes tema poole üles; — „Gartsia, oleme isa head wennad ja elame leplikult ja armastuses teineteisega! Mikspärast peab niisugune hirmus wihawae n meite wahel olema? Mis kasu sa sest loodad saawad, kui sa mind nii hirmus ja ilmasüüta wihtat? Sa teed jo sellega isti oma hingele kahju! — Waata, Sumal on käisnud, et oma wenda peab armastama;

sest, kes oma wenda wihtab, on inimese tapja!
selle hing peab pörgus põlema igaweste! — — Et lepi
siis ära nüüd m'oga, wend! ja elame ühesmeeles. —
Olen ma sulle kuidagi wiisi, kas sõna, teu= ehk silma=
waategagi meelehaigust teinud, siis ütles seda, et ma
teinetord tean ennast selle eest hoida, ja palun sind siis
nüüd, kui ma so wastu effinud olen, et sa mulle seda
andeks annad."

Gartfia ei lausund musta ega walget, muud kui
wahtis aga wihaselt tema otsa.

"Sa ei wasta mulle midagi, Gartfia?" ütles Shoo=
wanni jälle; — "kas sa siis tõeste tahad mind kunni
surmani wihtata?! Kas so süda sugugi armastust minu
wastu ei tunne? — ütles, mis ma sulle siis õige paha
olen teinud, et sa m'oga mitte enam ei räägi?!"

"Kõlbmata!" ütles Gartfia hammustawalt. "Kas
sa pole oma libeda ja kawala keelega isa armastust
minult ärariisunud? — ei iialgi anna ma seda sulle
andeks! Kas sest küll ei ole, et sull' esimese sündi=
mise õigus on, ja et sa isa aujärge pärit, kui mina,
kes noorem olen, üksi selle pistu pärandusega pean
rahul olema, mis sull' aga antakse? Sa siis pean ma
sind weel kui oma würsti ja walitsejat auustama; —
aga enne, kui ma seda teen, peab . . .!"

"Sa ehk selle juures, armas wend!" ütles Shoo=
wanni ruttu wahela. "Ma pole selle peale — usu mind,
mis ma sulle ütlen — sugugi mõtelnud, et ma, kui üks
würst ehk kuningas, ühe riigi üle walitseda tahan!
— Andku aga Sumal meie isale terwist ja pikka iga,
et ta weel kaua oma alamade üle, tarkuse ja õigusega
walitseks. Minu südames pole muud mõtet kedagi olnud,
kui aga seda, et ma enesele hästi tarkust ja tundmist,
nii waimulikuisi kui ka ilmalikuisi asjust, õppida

wõitsin. — Ja siis selle asja pärast mind sa nii hirmus wihtat, oh wend!”

„Eõsi wiist kül ja, mis sa praegu räägid?” ütles Gartsin tige da naeruga. „õm! Kas ma ei näe find igaford siis heameelega naerwad, kui meie ratsa läbi linna sõidame, kui inimesed isiteskis räägiwad, käega sinu peale näitades: „Waadage seal, seda wanemat suurhertsugi poega, Shoowanni: tema saab ükskorb meie würst ja walitseja olema. Jumal õnnistagu teda!”“ „Soo!” õhkas Shoowanni, „nenda imet sa siis igast asjast minu wastu seda pimedat wi hawaenu ja kadedust enese sisse! — Kas inimesed sedawiisi rääkinud on, ei tea ma mitte kuulnud olemat; ja kui n'ad ka rääkinud on ja mina selaeal naernud olen, siis on see ühe teise asja pärast olnud, ilma, et ma nende rääkimisest midagi kuulnud olen.“

„Sa oled praegu üks salalik, kui ka suur walelik minu wastu!” ütles Gartsia nina wiskades, pööris Shoowannile selga ja läks ära.

„Jumal Issa, taewas!” õhkas Shoowanni, teda weskiste silmadega järel waadates; — „anna is! tema südamesse seda tundmist, et ta mahajätab oma ülekohtust wihtamist ja kadedust, et meie wennalikus armastuses teineteisega wõitsime elada! Ta langes oma põlwe peale maha ja tegi weel õige südamest oma wenna pärast palwet.“

Issa oli tasafeste kambri tulnud ja seisis tema selja taga; aga et ta teda mite eõsidada ei tahtnud, läks ta jälle niisama tasafeste ära, oma kambri, kus ta kaa oma kangekaelse poea pärast Jumalat palus, et Jumal tema südant pehmeks teeks ja kurjust ja wi hawaenu tema seest ärawõtaks.

Shoowanni oli juba 18 ja Gartsia 16 aastad wanaks saanud, aga armastust ei olnud nende wahel sugugi weel juurdlenud. Gartsia ei näitnud küll oma wiha wenna wastu mitte enam awalikult, aga seda enam pidas ta nüüd salaja, menda et ta südames muud polnud, kui üks hirmus kibwtilik wihawaen; ja iga lahke sõna, mis isa Shoowanni wastu rääkis, kibutas seda wihatuld tema sees weel suuremaks. Keegi asi ei wõinud seda enam ärakustutada.

Üksford ostis hertsug ühe ilusa hobuse, mis eest ta kallist hinda maksis ja mis ta üksi omale sõidu tarwis tahtis pruufida.

Atalante, menda nimetas hertsug seda hobust, tema tulise ja pehme sõidu pärast; see oli üks Araabi-maa paremat seltsi hobune. Ühel hommikul lastis hertsug teda trepi ete tuua, et ta oma poegade ja mõne suurtsugu mõisnikudega natuke lusti sõitma tahtis minna; aga enne olid tal weel mõned mahakirjad tarwis ära kirjutada. Senni kui hertsug kirjutas, tahtis Shoowanni seda uut hobust ka katsuda, kuidas ta tema meelepärast on. Ta wõttis oheliku tallipoisi kiest, kargas selga ja sõitis seal ruumika platši peal, lossi ees ümber.

Selle wahel sees oli hertsug oma tööga walmis saanud ja tuli wälja trepi peale, kus ta poega oma hobuse selgas nägi istwat ja temaga ümber sõitwat.

Shoowanni oli üks kena, sirge kaswuga pois, ja üks neist kangemaisest ratsaajadest Wlorentsis, mis üle isal suur heameel oli. Kui Shoowanni sõidult tagasi tuli ja punetawal palgil hobuse seljast maha astus, tuli

isa trepi pealt alla, temale wastu ja lüüsis naeratades:
„Noh, poeg, kuidas on see loom ka sinu meelepärast?“

„Oh, isa!“ hüüdis Shoowanni rõõmsa healega,
„üks kallis ja armas loom ta on! üks neist teigepare-
maist ilma peal!“

„Siis olgu ta sinu päralt, mo poeg“, ütles isa
naerdes; — „see rõomustab mind wäga, et ma find selle
fingitusega rõomustada wöin.“

„Oh ei, armas isa! see ei wöi tööt olla?“ wastas
Shoowanni rõõmu ehmatusega. „Sa oled jo seda hobust
oma tarwis ostnud — ei ole ka teist seejuguft siit
Staaliamaal mitte enam saada, mis ja jälle omale
wõiksid osta.“

„K:ii ka mite enam“, wastas isa lahkest, „fiiski
pead sa teda omale wõtma; — sellepäraft ära muretse
kedagi, poeg; kül ma omale jälle saan; kui ka just mite
niisugust enam.“

Poeg tõrkus weel wastu, aga isa aeras ita peale,
lastis teda jälle selga istuda ja istus isi teiste meestega
ka hobuste selga ja läkfid siis lusti söitma.

Waewalt jõudis aga Gartsia oma tulist wiha weel
tagasi pidada; ta filmad põlesid kui tuli; ta südames
loitas üks hirmus leegitsew ärasööja wiha; ta kiristab
hambaid, kui oleks ta oma wenda praegu tahtnud ära-
süüa! — „Minul! minul!“ pomises ta isteneses, „ei
saa kül isa iialgi üht niisugust suurt asja kintima, sest
mina olen jo see wihtatud ja ärapõlgtud poeg — minust
ei hooli ega pane keegi tähele! — — Aga tema, see
kawal uss! mõistab oma libeda keelega isa ees hästi
hea olla ja minu eest teit omale petta, ja on igalpool
risti minu ees! — Pean ma seda ita weel kaua kannatama?
— — Jah, kui teda ei oleks olemat, armastaks
ka isa mind enam — mul oleks siis esimehe sündi-

mise digus olewat. — — Ja mikspärast elab tema siis weel?" — — Selle istenelese etepandub küsimise juures hakkas ta wärisema, andis hobusele kannusid ja sõitis teistele järele; sest ta oli neist maha jäänud.

Sest pääwast ja tunnist saadik seisis Gartsia kõrwus ita see küsimine: „Ja mikspärast elab tema siis weel?“ ja ita kangemine ja waljumine tungis see heal tema südamesse, kunni ta sellega ka hoopis harjunud oli.

Dma õnnetusels, tegi ta ühe enese wanaduse, kerge-meelelise nooremehega ennast tuttawaks. Shaatomu, oli selle uue sõbra nimi; see oli ühe mõisniku poeg, kelle isa suurhertsugi teenistuses oli. Sellesama kergemeelega poisiga pidas ta seda nõuu, mil wiisil Shoowannit keige hõlpsamine wõiks hukka saata, kes ka wäga meister oli, teitsugused kawaluse pahad tüfid wälja arwama, mis ta Gartsiale etepanni ja mis see ta heaks kiitis — ja nenda kaswas wihawaen wendade wahel pääw pääwalt ita suuremaks; et küll Gartsia suuga ehk molade otsast sõbrust näitas, aga siiski südames keetis tema hirmust surma-tihwti oma ilmasüüta wenna äraautamisels.

Ühel sügisisel hommikul sõitsid, Shoowanni, Gartsia, Shaatomu ja weel mõned teised, seltsis jahil peale. — Jahisarwed kõlasiid heledaste läbi metsade; koerad haukusid röömsaste ja kargasid ratsaliste ees; linnud laulsiid lustilikult ja hüppasiid ühest otsast teise; hallikad niriisid taljude wahelt wälja ja jooksid nagu hõbe lindid alla orgu, kus n'ad rohelise samla sisse ärakadusiid; tuule-õht oli jaha ja puhas, mis rinnadele lahedat hingamist andis. Sga loodus röömustas ennast selle kena sügisise hommiku üle, aga Gartsia kelle paled muidu itka punased n'agu roosi-õied olid, oli täna näust nii kahwatand kui surnu. Silmad olid temal mahalöödud, nagu turjategial, ja kui teegi temaga rääkima hakkas, ehmatas

ta nenda ära kui see, kes une pealt järsku saab üles-
äratud.

Shaakomu sõitis mitukorda tema kõrwa ja sõistas
rulle salaja kõrwa sisse, et ta ennast mitte nii looll wälja
ei näitaks; sest Gartfia audus jo praegu seda keige hirm-
samat asja — wennatapja — wälja!

Sa ehk ehmatad, armas lugaja, selle sõna juures?
Sa ehk arwat, et see mitte tõsi ei wõi olla? — Soo-
wida kül, et see tõsi ei oleks — aga ometi — paragu!
üsna selge tõsi, mis ma wärisewa südame ja läega pean
firjutama, ja ma ei mõista mitte, kuidas üks inimene
niisuguste mõttele ühe filmapilguga oma südamesse
ruumi andis kes teda nii kaugele wiisid, et ta teiseks
Kainiks sai.

Digu see tõsine lugu üheks õpetusemärgiks, kust näha
wõib, kuhu tee peale üks inimene wiidud saab, ja kui
sügawasse ta langeda wõib, kui ta kuratile oma süda-
messe luba asutada annab; sest kui sa kuratile kül ehk
oma sõrmeotsa aga peaksid andma, tõmbab ta sind ome-
tige koige kehaga hukatuse auku sisse, kust sa enam wälja
ei pease. Seepärast peame meie juba lapsesstaadit niisu-
guste mõttele wastu södima, mis Sumala täju wastu
ja ligimese ja isienese kahjuks on. Keigeenam peame
ennast uhkuse eest hoidma ja seda mitte oma südamesse
idaneda lastma; sest uhkus on patu sünnitaja. So kurat
uhkuse läbi Sumalast ära taganes. Ta tahtis enam
olla kui Sumal ja isiwalitsejaks saada. — Uhkus ja
kõrgemeel teeb teist inimest selle meelest alwaks ja põl-
gatawaks; aga kus alandus ja tasandus on, seal elab
armastus ja sündlikmeel, ei seal ole wihawaenu ega
teise põlgamist leida.

Lähme nüüd jälle oma jutu otsale tagasi ja waa-
tame, kuidas Gartfia'ga lugu wiimaks lähab.

Pääw oli, nii kui ma juba nimetasin, ilus. Tuhat karmat wärwiga lilled, mis metsa ääres weel kaunis rohkestest õitsetid, andsid magusat haisu. Hirwed ja metskitsed kargasid maast üles ja põgenesid rutuga kütide eest ära, sügawamale metsa, ja mõnigi jäager tegi selpääwal mõne õnneliku paugu, kus ta teiste käest kiitust ja auustamist palgats sai. Üksi Gartsia, kellel' muidu itka otse käsi oli, ei trehwanud täna mitte üheainsa loomalegi, — teate jo küllalt, mikspärast: — ta süda ja mõtted ei käinud täna ka mitte olseteel. — Ta hoidis oma laengut ühe parema ja kallima metslooma tarwis. —

Nüüd juhtus, et koerad ühe suure metslontföwrwa (sea) pesast wälja tolmutasid ja see jahiselts teit teda taga hakkasid aeama, et siis Gartsia ennast ita wenna saadawale hoidis, kes oma Atalante selgas istus ja paksu metsa sisse aeas. Sel filmapilgul kargas metsliga ühest paksust põesast wälja, Shoowanni ette, sest koerad olid teda jälle ülesleidnud. Nüüd panni Shoowanni oma püssi palge, sihtis ja — pauk läks — lontföwrw langes. Oma walu sees hammustas ta weel süia ja sinna enese ümber, ja näitas Shoowannile oma hirmsaid lihwu, kui see hobuse seljast maha tuli ja tema poole läks, et oma jahiodaga r'alle hoopis otja peale teha.

Natuke maad eemal sealt, waatas Gartsia põesat tagant seda wõitlemist, lootes et lontföwrw ehk Shoowannist wõimust saab ja teda ärapurustab, mis üle ta siis südamest rõõmu tunneks, ja mis ta ka nüüd suure igatsemisega ootis ja waatas.

See asi näitas ka nenda minewat; sest lontföwrw oli ennast jalge peale jälle üles aeanud ja lafsutas oma hirmsaid hambu Shoowannile wastu; aga Shoowanni hoidis julgeste oma jahioda temale ees, et ta omas tulises wihas pimestand, selle otja kargas. Õnneks oli

oda ots temale südamesse trehwanud, et ta mahalanges ja korra weel hinge tõmbas, siis walmis oli.

Rahwatand kui surnu, oli Gartsia näust saanud, kui ta seda nägi et wõit Shoowanni poole jäi; ta tõmbas oma püssi õlalt, panni palge, sihtis — pauk kuffus — Gartsia meistrepauk, — üks pauk, mis ta sel pääwal teiste paugudest üksi trehwas. — — Shoowanni oli oma were sees maas; ta pööris korra weel oma peat Gartsia poole ja ehmatas teda nähes ära ja tõmbas ennast walu pärast koku ja ütles siis weel sureliku healega: „Sina? Kas fina? Gartsia, mo wend! — Andku Jumal sulle seda andeks!“ — — Surmawaitus tuli nende sõnade järele; ta wangutas peat ja ta keha wärises ja filmad pöörsid peas ümber — siis langes maa peale maha ja eluwaim oli temast lahkunud! — —

Hirmust ahastust ja hirmu hakkas nüüd mõrtsukas tundma; ta tahtis sealt ärapögeneda, aga t'al ei olnud jõudu nii palju, et hobusele oleks kannulsiid wõinud anda. Atalante seisis kohkund oma peremehe surnu keha juures, n'agu oleks ta teigest sest aru saanud mis seal sündis; ta hirnus tasase, haleda healega ja kaapis jalgadega maad üles, nuusutas ninaga surnu külge ja waatas põlewail filmil ähwardades Gartsia peale, ja jooksis siis metsa sisse ja kadus ära. Aga Gartsia meelest oli see nii, kui oleks hobune temale ähwardades wõlnud: „Mõrtsukas! Wennatapja! Käl üksford nõutakse tema weri sinult taga, mis üle ja rasket wastust pead andma!“ — „Wennatapja!“ ütles temale iga puu lehele ja rohu-taimele; tema südametunnistus waewas teda hirmsaste, ja tema kõrwus seisis kui ühe ähwardaja kohumõistja heal, kes teda hirmutas. Iga krabin ja kohin mis tuule läbi metfas sündis, tegi temale wärinad.

Äkitselt kõlas hõbedase jahipasuuna heal läbi metsa, mis kül kannis kangel kuulda oli, aga siiski Gartsiale kui kange piksemüristus kõrwu kostis, et ta üsna kangeks ehmatas. Kui ta jälle toibund oli, lõi ta silmad torra weel oma hirmsa töö üle, andis siis hobusele kannuksid ja aeas tuhatnelja pasuna heale poole. Temale näitas see nüüd, kui oleksid keisjugused elawate loomade kujud tema ümber olewad, ja ka inimesi, kes ähwardajal näul tema peale waataksid, mis temale suurt hirmu tegi.

III

Jahiselts oli ennast, kui Gartsia nende juure tuli, metsa ühe lageda platsi peale kokukogunud, kus n'ad walge lina halja rohu peale mahalautanud, sõbgid ja joogid pruukosti tarwis peale pannud.

„Ah, sealt tulete juba, aulik prints!“ hüüdis Shaa-komu Gartsiale wastu rutades ja terawaste temale filmi waadates. „Kärsnina kadus meie eest ära; meie otfisime teda kül, aga ei leidnud enam üles; ehk oli Teil' wast parem önn? sest meie kuulsime mitu pauku Teie pool lastawad.“

Gartsia ei wõinud temale nende sõnade peale midagi wastata, muud kui raputas kumardades peat.

„Aulik prints, mis Teil' wiga on?“ küsis Shaa-komu tasafeste!, üsna temale ligi astudes — „on Teil' metsas midagi juhtunud? aga ärge näitage oma kahwatand nägu mite teistele — hoidke ennast selle eest!“

„Oh, Shaa-komu!“ — enam ei saanud Gartsia temale wastata.

„Teie olete wist haige?“ ütles Shaakomu jälle; — aga ma palun, ärge tulge mitte sedawiisi teiste juure — nemad wõiwad Teist, kui naad Teie kahwatand paled nääwad, midagi paha mõelda. Andke hobune minu lätte ja heitke süa ühe puu alla maha. Ma tahan teistele öölda, et Teie pisut haige ehk hädaline olete ja natuke rahuliste puhata tahate.“

„Tee seda, Shaakomu!“ palus mõrtsukas; — „aga ära lase mind mite laua üksi siin olla! Oh, Shaakomu! ma ei wõi mite ühte filmapiltu enam üksi olla. Kuule siis, mis ma palun: tule õige ruttu jälle tagasi — ütke, kas sa tuleb?“

„Jah! nii kuidas Teie aga soovite, prints!“ wastas Shaakomu; — „aga nüüd laske ennast puu alla maha ja puhkage, ja katsuge ennast wähagi nii palju koguda, et Teie teiste sekka wõite tulla. Juba panewad n'ad meid tähele ja waatawad õige terawaste sfiapoole. — Ärge tehke ennast mite õnnetumaks, ega laske midagi neid märkita!“

„Siis tead sa juba, Shaakomu?“ küsis Gartsia kohkudes.

„Ei, ma tea midagi!“ wastas Shaakomu rutuste ja oli isi ehmatand — „ei ühtegi, ega taha ka kedagi teada.“

„See on hea, siis ma'i lausu ka midagi — ma arwan, see on ka parem; ma ehk teeksin muidu sulle selle läbi santust. — Oh mo isa! mo ema! — oh häda ja hirmust asja!“ —

Menda kaebades wiskas ta ennast puu alla maha, kattis mõlema kätega oma nägu kinni ja nutskus luures südame hädas oma hirmsa töö pärast. Shaakomu läks teiste juure tagasi ja ütles, et prints Gartsia olla pisut haiglane ja soovida seepärast natuke rahulisi puhkamist.

Sellepeale täitis ta ihi ühe hõbedase karika ehk peetri punase joodava wiinaga ja wiis haigese puu alla.

„Siin, prints, jooge“, ütles ta temale pakkudes, — „wiin jaab Teile jälle jõudu ja julgust andma ja Teie kahwatand paled ka punaseks tegema; jooge, prints.“

„Anna siia!“ ütles Gartsia järsku, wõttis peetri Shaatomu käest ära, panni oma suu ääre ja jõi seda ühe joonega tühjaks. Tõeste läksid tema kahwatand paled jälle punaseks ja endine julgus tuli ka tagasi, nenda et mingisugust märku temast enam tunda ei wõinud. Ta tahtis nüüd ülesse tõusta, aga karkas (wiin) oli tema peat segaseks teinud, et ta tagasi maha langes ja magama jäi. Nüüd oli teif unustud; mees puhkas üsna rahuliste, ega mõelnudki enam selle peale, et ta üks mõrtsukas, wennatapja oli! Nenda wõib siis wiin ka ühe kurjategia südametunnistust kinnipidada, et ta rahulise südamega magada wõib!

Shaatomu läks nüüd ära ja jättis teda oma peatäit wälja magama. Kui ta teiste juure sai, ütles ta neile: „Teie aasjad härrad, wõite nüüd küll kodu minna. Tema on juba parem ja magab; ma jään sennikauaks tema juure walwama kui ta üles ärkab, siis tuleme ka järele.“

„Kus aga prints Shoowanni nii kauaks jääb?“ küsis üks neist; — „meie oleme küllalt pasunat puhunud, et ta meie juure oleks oskanud tulla.“

„Eh! aeab ta ikka weel lontkõrwa taga“, wastas Shaatomu külmalt, „ja seeläbi meist hoopis kaugese, teise külge metsa läinud, kuhu pasuna heal enam ei ulata. Laske aga tee peal weel hästi lõlada, ehk ta wast kuuleb ja omaga siis teile wastu kostab, et teie ühes koen wõite minna. Ega ta ometi eksitus ei wõi olla? ta tunneb jo need metsjad teif selgeste ära; selle-

pärast ärge muretsege midagi. — Wõib olla, ehk ta on juba kodu läinud ja teie ootate ilmaasjata tema järele."

"See ei wõi olla!" ütles üks teine, peat raputades. "See ei wõi olla, et ta ilma meie teadmata kodu läks. — Üks keik — aga meie ei tohi ilma mõlema printsi da mitte kodu minna."

"Ja muidugi ei tohi meie seda teha", ütles kolmas; — "kes teab, wõib olla et temale ehk kuidagi õnnetus on juhtunud, ja mis me' siis hertsugile tahame ütelda, kui me' nendasama koeu lähame?" —

"Noh, hakkame siis teda otsima", ütlesid keik ühest suust; — "ja Teie, Shaatomu, jääge sennitauaks siia, selle hädise pairintsi, Gartsia juure." — Need wiimased sõnad öölbi pilkamiseks.

"Seda ma mõtlesin isi kaa", wastas Shaatomu rõõmsaste; sest ta soovis Gartsiaga üksi jääda, et ta tema käest selgemad teadust saaks, mis asi tema südant õige waewab.

Sõõgi ja joogi nõud said jälle kokutoristud, korwi sisse pakitud ja ühe teenri hooleks antud, siis istuti hobuste selga ja sõideti metsa, kadund printsi otsima. Waheaeal lasti ka pasunat kõlada, selle peale aga üksi mets wastu kostis. Öhtu jõudis juba kätte ja metsa-alune läks pimedaks, aga Shoowannit ei tulnud weel kufagilt välja.

"Ta wõib ehk aga tõeste kodu läinud olla", ütles üks neist otsijadest, kui n'ad juba wäsiind, hobuste seljast maha tulid ja ühe kõrge künka peale ülesronisid, kust laugemale ümberringi wõis ära näha. "Lähme ära kodu, sõbrad — see on üsna muidu tühi waew, et me' siin mööda metsi pimedas weel ümber hulgume. Oleks ta alles metsas olnud, siis oleksime meie teda ka leidnud." See nõuu wõeti kuulda ja hakati nüüd koeupoole ruttama.

IV.

Tõttame meie siis nüüd eele koen ja vaatame kuidas seal lood selle aea sees olnud, kui jahilised oma kadund seltsimeest taga otsisid.

Selle wahel sees oli kodus üks suur segadus sündinud ja hirm keige maaarahwa peale langenud, kui Atalante ilma peremehta koen tulnud. Ta kui teda talli wiia taheti, tõrkus ta esiotsa wastu ja waatas nii kartlikult ja kohkudes enese ümber, noorstas ninaga ja näitas hoopis wõerast moodi wälja.

„Kui mite minu armsa Shoowannile midagi õnnetust pole juhtunud!“ ütles hertsug ehmatand näuga, kui teener temale sest teadust oli toonud. „Ara lausu prouale sest midagi, sest naesterahwas on jo wäga kerged niisugust asja kuuldes kohkuma, mis läbi südamerahu enneaega rikutud saaks; ja isäranis ühe ema süda oma armsa lapse pärast . . .“

„Oh suur härra!“ wöttis teener sõna, „tallipois ütleb ta weremärtsid hobuse pea külges leidnud olemat, ja nendasama ta sadula teki peal.“

„Olgu siis Sumal isi minu trööstia!“ ütles hertsug weel enam ehmatand; — „aga siiski, enne kui ma seda viete uskuda wöin, tahan ma isi oma silmaga näha, kas ta tallipoisi jut tõeste tõsi on; tule mo järele, Piero!“ nenda oli selle teenri nimi.

Hertsug astus laia marmuri treppi mööda alla ja läks teenriga talli, kus Atalante oma kulbse kaerade juures, mis tal ette olid puistatud, norus seisjis, ilma et ta neisse oleks puutunud. Tallipoisi jut oli õige: sest tõeste olid weremärgid hobuse pea külges näha, mis

sellepärast weel selgem wäljapaisiſid, et Atalante lumiwalge oli; nendasama nähti ta ſadula teki ääre külges mõned piſarad olewad. Nüüd ei wõinud hertsug enam ſahewahel olla. Ta nägu läks furnufarmaliſeks ja tema tegumood hoopis teiſeks, nenda et need kes ſeal ümber ſeiſid, äraehmatasiſid. Tüki aea pärast, kui ta jälle paremaks ſai, käskis ta, et üks jagu tema rahwaſt pidid hobuſte ſelga iſtuma ja metsa minema otſima, ja ſiis niipea kui wõimalik, temale ſealt teaduſt tuua. See käſt ſai ſilmapiilk täidetud.

Lageda ääres metsas, ſaid n'ad jahimeeſtega koku ja jutuſtaſid neile oma koduſt olegut.

„Kui ſee lugu ſedawiſi on“, ütles üks jahimeeſteſt, „ſiis ei tohi meie mitte kodu minna, waid peame metsa tagaſi minema ja ſenni kaua otſima, kui me' teda, kaſ weel elawalt ehk furnult, ülesleiame.“

„Kes teab“, ütles teine, „ehk on waſt hobune kuisdagi peruks ſaanud ja teda ſeljalt mahawiſtanud, kaſ kääs ehk jalaluu äramurdnud, ja nüüd ilma abita ſuure walu ſees maas, hirmu ja kartuſe wahel meie peale wõib wadata.“

„Ta oleks jo wõinud oma jahipasuſunaga meie märki anda, kui ta weel elaks?“ tähentas eſimene.

„Jah! Dige!“ ütles teine — „ſeda ei tuln'd muſt koguniſte meelegi!“ — Nenda rääkiſid n'ad kord ſiia ja kord tänna üheteiſega, kunni ſelle peale jäid, et üks pidi koeu minema, hertsugile teaduſt wiima, ja teiſed jälle metsa otſima minema.

Jätame neid ſiis nüüd otſima peale ja lähame Gartſia juure tagaſi, puu alla, kuſ teda oma peatäit magama jätſime.

Wiin oli mõrtsukale nii raſke une peale pannud, et ta õhtuni wõis pöönata, ja enne üles ei tõuſnud, kui

Shaatomu teda aeas ja temale koduminekut meele-
tuletas.

„Sumal olgu tänatud!“ hüüdis ta rõõmsa healega
maast üleskargades ja mõlema kätega oma filmi õerudes;
— „see oli aga muidu üks unenägu — Shoowanni
elab alles! — Kas pole tösi, Shaatomu? mina pole
teda mitte äratapnud?!“

„Aulit prints, mis Te' räägite?!“ hüüdis Shaa-
tomu täis ehmatust ja näust walge kui lumi. „Kuida?
oma wenda äratapnud? Dlete siis teda . . . ?“

„Ei kedagi, ei kedagi!“ ütles Gartsia ruttu wahela,
— „see oli muidu üks unenägu — üks hirmus une-
nägu, Shaatomu! — Tema lastis selle metsjaha maha
— tema, kellel ifa igas asjas suurem õnn on kui meil;
— wiha, sellepärast, kihwtitas minu südant, et ma püsfi
palge pannin ja tema peale sihtisin — pauk läks — ja
ta oli oma were sees maas! — Oh! Shaatomu! Shaa-
tomu! kui see aga mitte paljas unenägu, waid üks
tõeasi on! siis oh häda! Häda mulle, mina waene!“

„Õnnetu prints, seda olete Teie tõeste teinud?!“
ütles ehmatand, ja weel enam ehmatand Shaatoomu,
et peaaegu jala pealt maha pidi kukkuma; sest ta oli
juba ammugi niisugusid mõttid tema sees tähelepannud
ja mõnes tükis ifi ka ses nõus olnud, mis tema hirmu
ja ehmatust sellepärast nüüd weel suuremaks tegi. —

„Teinud, ütled sa, Shaatoomu?“ wastas Gartsia
küsides. „See ei wõi mitte olla! see ei tohi mitte olla!
Aga kuula! kas ei hüüa seal üks heal praegu: „Mõrt-
sutas! Wennatapja?!“ — —

„See ou ühe wõkulli karjumine, kes õhtul omast
pesast wälja tuleb, toidust otsima. Lähme ära, prints!
istume hobuste selga ja sõidame kodu; siin on na' kole
ja mets ka juba pime, mis me' siin weel üfsi wahime?“

„Jah! lähme, lähme!“ karjus Gartsia. Rutuste targas ta hobuse selga ja siis tuhatnelja aeama, et seltsimees aga waewalt järele sai.

Lozsis olid nüüd teif rahwas liikumas, kui saadetud sõnumikutooja tagasi tuli ja ütles, et jahiselts Shoo-wannist midagi ei teadwa.

Üks edew toatüdruk, kessel see saladus wist südame peal nii wäga kipitanud, pole proua eest enam wõinud pidada, ütlenä ära, — kes nüüd ühest minestusest teise langes. —

Selsamal aeal tuli ka Gartsia oma seltsimehega koeu ja läks ilma teistest tähele panemata salaja oma kambri, panni ukse lukku, kus ta oma sõbraga, teistest segamata, wõis nõupidada.

„Misuguse moodiga pean ma nüüd ka isa ja ema ette astuma?“ kaebas ta käsjaringutades.

„Peaasi on see“, ütles Shaatomu, „et Teie oma nägu hästi julge näitate; kõne olgu Teil' selge ja heal wärisemata. Muidu tuleb Teil' paha tüd! See õnnetus — ehk otse õigusega ütelda: kuritöö! on üksford sündinud ja ei wõi seda mitte enam heaks teha, kallid prints! ja kui ma seda õige walgesele toon, siis . . .!“

„Siis pole ma mitte nii suur süüdlane, kui ma wäljanäitan“, töttas Gartsia wahela ütelda. „Kas pole tösi, Shaatomu? Ta oli jo ikka mulle tülik ees ja pahandus alati mo meelt ära; ja kes teab, kui ta hertsugiks oleks saanud, oleks ta mind siis isi äratapnud! Nüüd on tema surnud, ei wõi mulle midagi enam teha; isa saab mind nüüd ka niisama armastama, kui ta teda armastas, sest mina olen jo temale nüüd see esimene poeg, ja mo weike wennake Prants, kes alles lätkis on, ei wõi sellewastu weel ühtegi teha; siiski ei tohi ta seda ilmasgi teada, et ma — — ja kust ta ka seda teada

saab? sest meie olime jo selkorral taheteste, kui"

— „Aga et Teie isa sest mitte aru ei pea saama“, ütles Shaatoomu waele, „siis hoidke, et Te' mitte kohlund näuga tema ette ei astu; olge kui mees, julge, ja pidage oma heal selge.“

„Ja muidugi, Shaatoomu“, ütles Gartsia ärtselt; — „hirmu eest tahan ma hoida; aga waata, kas ma weel nenda kohlund ja kahwatand wälja näen, kui siis, kui ma metsas teie juure tulin?“

„Praegu ei wõi ma seda mitte selgeste wõluda, sest et kamber pime on; aga heal Teil kül enam ei wäriſe. Ma ufun et wõite nüüd minna.“

„Noh, siis ma loodan ka tõeste ükskord Toſkaana suurhertsugiks saamad!“ ütles Gartsia rõõmuga käſſa öerudes. „Siis, söber! peab ſinu armastus ja truu-us, mis ſa minu wastu oled ülesnäitnud, ſulle rohkeſte jälle ärataſutud ſaama, ja ſina pead ſiis mo järgmine Wlorentſis olema! Ja ſiis ma tahan ka neile teikſe kurjaga kättetaſuda, kes minul mitte nii palju auu ei annud ega minust lugu pidand, kui Shoowannist, teda n'ad kui isa järgmist ja aujärjepärijat auuſtaſid! — Do, ſee peab aga ſiis teik hoopis teiſeks minema kui nüüd on — ja ſiis tahame häſti rõõmsad olla! — Minu isa kogub aga nüüd ühtepuhku warandust kogu, nii palju kui ta jõuab, ja ſee on hea: ſest tema kohlumine tuleb minule ükskord kaſuks. — Waata, Shaatoomu, ma ei ole Shoowanni pärast ſugugi enam mures. See oli minust üſna päris rumalus, et ma ſellepärast nii palju hirmu tundſin, kui ma teda mahalaſſin. Ta oli mul n'agu kivi, tee peal ees: nüüd on ta ära — mis nüüd enam?“

„See on õige, prints“, waſtas häbemata Shaatomu; — „ſee on üks mehine ja wüſtlik jut; aga nüüd isa juure, ſest lauem wiivitamine ei ole mitte hea.“

„Jah, isa juure!“ hüüdis Gartsia, „mull' on nüüd jcks julgust küll, et ma tema ete woin astuda.“ — Nüüd tõusid mõlemad üles ja läksid lambrist wälja.

Siin tulewad mulle kuninga Taaweti sõnad meele, kui ta oma Lauluraamatus ütleb: „Del mõtleb kurja oma ligimesele teha ja kiristab hambaid tema peale; aga Issand naerab teda; sest Ta näab, et tema hultuse pääw tuleb. Del tõmbab mõeka wälja, et ta tahab õigedele kurja teha; aga see lähab tema oma südamesse ja tema saab otsa ja kaub ära kui suits!“ — Nenda lähwad ka selle öela kohta need sõnad tõeks. —

V.

Gartsia ja Shaakomu ei saanud hertsugiga sel õhtul mitte enam toku. Issaarmastus ja mure oma armsa lapse pärast, oli teda ka metsa aeanud ja üks hulk rahwast tulelondidega, temaga ühes läinud. Altalante oli ta enesele alla wõtnud, selle juhatusel ta poega lootis kergemine ülesleidwad. See mõte ei petnud teda ka mitte: sest hobune kippus wäelombel sinnapoole külgi kus ta peremees maas oli. Hertsug andis hobusele täieste oma woli kätte ja oli sellega rahul, kuhu ta teda wiib. Waheaeal sai ka sekka pasunat aetud, selle peale üksi mets wastu kostis. Wiimaks said n'ad selle koleda paiga juure kus Altalante oma pea õige püsti aeras ja noorstkas ja kaapis jalgadega maad üles, ja teik see otsia rahwahulk kogus ennast nüüd sinna paiga peale toku, seda asja waatama. Üks kole filmapill oli see, selle õnnetuma isale. Seal oli tema südamest armastud

poeg; oma were sees maas, külm ja kange; ilma hingeta, ja tema kõrvas temast tapetud metsfiga.

Üks ehmatusje kisa tõusis igalühel suust, seda koledat asja nähes. — Aga mis ütles nüüd ka see õnnetu isa seda nähes? — Ma ütlen: seda ei või kellegi sulg paberi peale ülesmaalida, mis valu ja ahastust tema süda seal juures võis tunda; — jäägu see igalühel oma arvata. Nii palju võin ma bölda, et ta ehmatuslest hoopis kangelis ja tuimaks jäi, kui ta poega niisuguses olegus leidis. Nenda seisis ta tük aega sõnalausumata, ega tulnud ühte pisarat tema silmi, ei kaa seda wähamatti õhkamist tõusnud tema südamest; nagu puutut seisis ta seal.

„Auustud ja õnnetu würstlik isa!“ palus üks aumäärt wanake rahwa hulgast, „eks Teir räägi enam? Eks Teie nuta ja kaeba ka oma poea pärast, kelle elule kurati nõuuga täidetud südamega inimene otsa teinud? Waadage, needsinatjed siin meie ümber, nutawad keif oma armsa printsi pärast, kes ükskord armu ja heldusega nende üle oleks walitsenud. Seepärast ärge häbenege ennast nüüd mitte nende ees, omale pisaraid filmi tulla lasta; sest, eks ühe isal pole palju suurem õigus oma armsa lapse õnnetuma surma pärast nutta ja leinata, kui nendefinastel?“

Nüüd ärkas hertsug omast oimatuslest. Ta hakkas mõlema kätega surnu ümbert finni, andis tema kahwatan palele suud ja ütles need waewalt kuuldawad sõnad: „See, kes sind, mo armas Shoowanni, tapnud on, selle weri peab minu oma käe läbi ärawalatud saama! Jumal! kes Sa selle hirmsa töö pealtnägija oled olnud, kui see tehtud on! kes Sa keifile nende ülekohtu õigustmööda kättetasut, kuuled mo wandesõnad!“

Kohtudes kuulsid ümberseisjad hertsugi ähwartuse sönu, mis nende ihu wärisema pani; sest nende mõtted langesid Gartsia peale, kes ehk seda toledat tööd teinud wõis olla. — Naad tundsid ja teadsid teda küll, kuidas wiisi ta igapääw oma wennaga ümber käis ja kuidas ta teda teigest südamest wihkas, ja olid teda ta nüüd wennaga ühtlase metsliga tagaäema näinud minewad, siis teda (Gartsiat) üksi jälle tagasitulewad — aga missuguse oleguga? — Keit need asjad sundisid neid wägise tema peale mõtlema ja teda mõrtsukat pidama; aga keegi ei julgenud teineteisele sest rääkida, waid igaüks pidas seda oma südame luku taga warjul.

Hertsug tõusis nüüd jälle üles ja kästis mõned teenridest sinna lähema külasse minna ja sealt üks kandmiseraam tuua, misga surnut ärawiia. Teise pääwa walge hakatuses jõudsid n'ad surnuga sinna külasse tagasi.

Et sealt külast linna weel kaunis tüd maad oli, kulus neil aeg minnes peale lõuneni ära. Hertsug ihi sõitis enne eele ära. Waewalt tundsid maearahwas teda weel ära, sest nii palju oli ta juba selle lühikese aeaga näust teisets muutnud. Hirnuga hoidsid ennast tema eest keit kõrwale, ega julgenud ükski temaga sõna rääkida.

„Kus mo poeg Gartsia on?“ küsis ta tasase healega ühe hisseastuja teenri käest. „Prints on Shaafomu'ga wäljasõitnud“, wastas teener. — „Kui ta koeu tuleb, siis saada teda nii kobe minu juure“, kästis hertsug. „Aga kuidas on praegu prouaga lugu?“ — „Proua magab praegu; sest ta oli ühtepuhtru minestuses, kus ta aga tohtre abiga nüüd jälle paremaks saanud.“

„Siis laske teda rahuliste hingada!“

Hertsug näitas käega ja teener läks ära, kus ta üksi oma südamewalu ja ahastuse jisse jäi.

Digi kella kümne aegu, õhtu, tuli teener jälle hertsugi juure ja ütles, et Gartsia kodu olla, ja sai käsku, teda sedamaid sinna tulla lasta. Kui teener äraläks, läks hertsug kapi juure, wöttis sealt ühe halja poleeritud lühikese möega (Dolch) wälja ja katsus wärisewa käega tema terawust, pistis siis seda oma puusa peale riiete alla, wöö waele. —

Nüüd astus ka Gartsia sisse. Tema nägu oli surnukahwatu; tema liikmed wärisesid kui aawalehed ja tema pruunid lokkis juuksed rippusid mööda öla maha; tema silmad waatasid kartlikult enese ette ja tema näüst paistis ülekohus wälja. Isa waatas teda natukesega aega ja ütles siis sügawa õhtamisega: „Tule mo järele!“ Gartsia läks, aga suure hirmuga.

VI.

Kui n'ad saali ukse ete said, kus surnu sees oli, andis hertsug lühtre, kus kolm wahaküünalt sees põlesid, Gartsia kätte, wöttis siis wõtme taskust, teeras ukse lahti ja wöttis lühtre jälle ära, astus saali ja käskis Gartsiat, kes ukse peale seisatama jäi, ka sisse astuda, teeras siis ukse jälle finni ja wöttis wõtme eest ära.

Nüüd panni ta lühtre laua peale ja hakkas Gartsia käest finni mis tugewaste wärises, ja küsis temalt, kus ta keif see eilse pääwa olnud.

„Nüüd saagu mis saab!“ mõtles Gartsia. Ja keif oma julgust kokuwõttes, wastas ta launis rahulikult ja külmal, isale: „Ma olin jahi peal.“

„Ja Shoowanni?“

„Ka tema oli, isa.“

„Aga tema ei ole veel mite todus?“ — —

„Siis ta võib ehk metsliga taga-aades eeskitusse läinud olla.“

Müüd wiis hertsog teda ühte nurka, kus furnu, raamiga maha oli pandud, tõmbas teki pealt ära ja kargatas hirmsa healega: „Waata siia, pois, siin seisab sinu eilne töö — sinu töö, sinu mõrtsukatöö!“

Müügune äkiline teadmatus ja isa hirmus waatamine, ehmatas Gartsia nenda ära, et ta sõnagi suust ei saanud, ja sinna ja tänna tuituma hakkas. Wiimaks langes ta isa ete põlveli maha ja palus suure haledusega armu ja andeksandmist temalt. „Jah, isa!“ ütles ta kääringutades; — „jah, isa, mina olen teda tapnud, oma enese elu seeläbi hoides, sest tema oli üks nurjatu ja pealetükkia, kes mind isi ükskord ära oleks tapnud!“

„Wennatapja ja häbemata walelik oled sa!“ kähwatas isa jälle ja tõmbas mõega puusa pealt, sellega teda ähwardades. „Teda, kes ilmasüüta, üks puhta ja pehmesüdamega, tasafewaimuga ja kannatlik igapidi sinu wastu oli, oled sina mõrtsukas, äratapnud, ja julged, häbemata koer, tema peale veel waletada!“

„Oh isa, isa!“ palus Gartsia ägedaste ja hakkas tema põlwele ümbert kinni. „Anna mulle veel seekord seda süüdi andeks! Ma ei tee mitte enam!“

„Palu, õnnetu!“ wastas isa hirmsa tõsidusega, „ja katju ennast sellega äralepitada, kelle kohtujärje ette sa pea astuma pead. Ka mina tahan paluda, et Sumal mulle sel rasstel tunnil jõudu ja julgust annaks, oma kohtumõistmist täieste ära täita!“ Seda võlde langes ta põlveli maha ja tõstis südameliku palumisega omad käed taewa poole üles. „Issand, taewa ja maa Looja!“ palus ta, „ära lase mind mitte nõrk sel rasstel tunnil

omas kohtumõistmises olla, ega isaarmastusega seda ära-
wõita! Kinnita minu südant, armas Issand! sest, mis
sest riigist siis ometige wälja tuleb, kui selle üle üks
ülekohtune, mõrtsukas — pealegi wennatapja ja walelik
walitseb — üks inimene, kes täis kadedust ja wihameelt,
ja kelle peal ilmasüüta weresüüd seisab?! Mo isamaa,
seda ohwrit toon ma sulle!”

Nüüd tõusis ta üles, hakkas Gartsia ümbert kaela
finni, kelle mokad kül palwes liikusid, aga süda wõis
kaugel olla, ja ütles: „Nenda annab sulle see isa, kelle
poega ja ilmasüüta tapnud oled, andeks, aga nenda
nuhtleb sind üks õige kohtumõistja, sinu weresüü
pärast!“ Nende sõnadega tõstis ta mõeta üles ja pistis
Gartsia südamesse, et see ilma heale tegemata oma ta-
petud wenna kõrwa surnult mahalanges.

Absalom sai kül isalt andeks, kui ta oma wenna
Ammoni oli äratapnud, kui wäepealik Joab tema eest
palus. Aga kas ta sellepärast oma meelt parandas?
Ei koguniste! — Tema tõstis ennast kawalal wiisil
kuningaks, hakkas isa wastu sõdima ja tahtis isat ära-
tappa ja kuningriiki enese kätte kiskuda! Nenda ei oleks
Gartsia, kui isa temale seda kül andeks oleks annud,
ta paremat ühtige wäljatulnud, nii kui jo kuulsiime,
kuidas ta teite ähwardas, neile kurjaga kätetasuda, kes
tema wastu mitte nii auupakkidud ja lahked ei olnud,
kui tema wenna wastu. — Nüüd on need enne võldud
Daaweti sõnad tõeks saanud, et õel kaub kui suits ära
ja tema ähwardused lähawad nurja.

VII.

Nüüd oli riigil suur leinamine oma hea printsi pärast; keif rahvas nuttis teda taga ja kahetjes väga; sest nende lootus ja rõõm oli see, et tema ükskord isa asemele saab, kes nende üle siis armu ja helbusega pidi walitsema; aga nüüd oli nende lootus korraga otsas, mis neile suurt kurbust tegi ja kirusid tema mõrtsukast (et see küll juba oma palga oli saanud) taga, ega kahetsenud tema surma pärast mite seda vähematti — waid palju enam rõõmustasid, et niisugune mõrtsukas elama ei jäetud ega nende üle walitsejaks ei saanud.

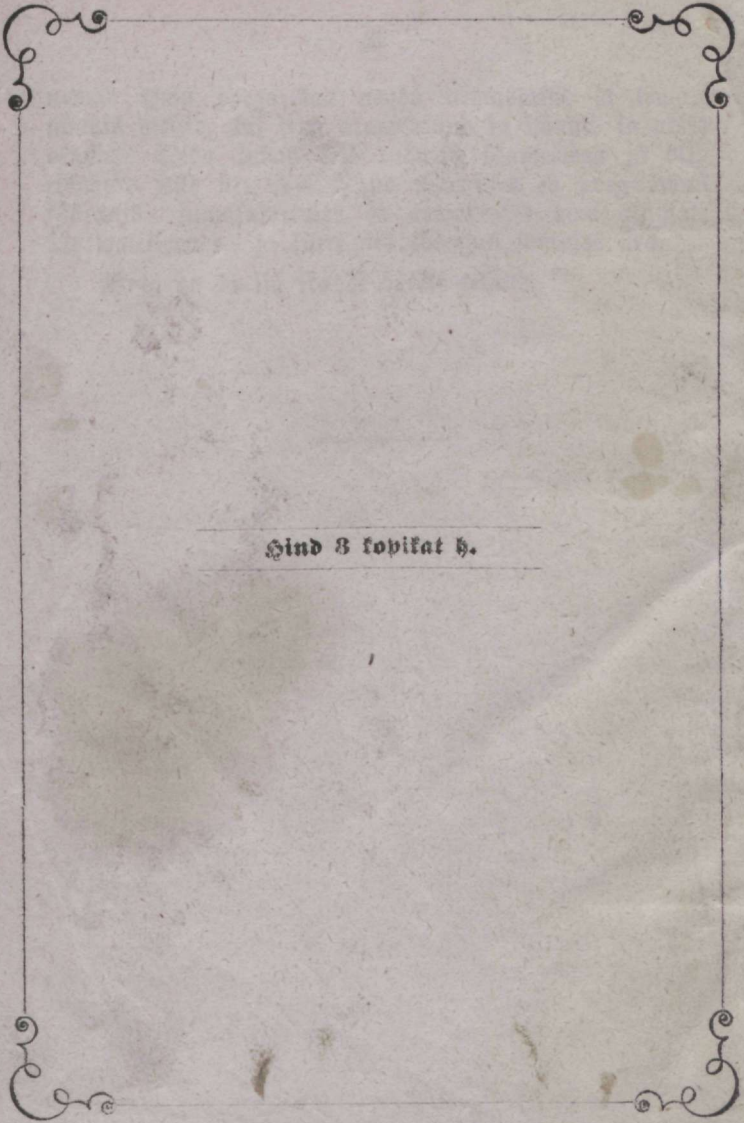
Mõlemad printsid said nüüd mahamaetud ja kumbagi üks isiaralik hauakõne peetud, kus juures nende wanemad keige rohkem silmawet walasid ja suurt südamewalu tundsid, sest nad olid nüüd korraga mõlemist poegadest ilma jäänud. Aga keigesuuremat walu tegi see neile, et poeg oli põeast tapetud, nagu meie esiwane matel, Kain Aabelit maha löi!

Mõni aasta läks neil waitjel wiijil edasi, kunni nende kolmas poeg, Brants, suuremaks kaswas, kes oma hea südame pärast neile jälle rõõmuks oli, ja kelle peale nemad nüüd üksi keif oma lootust pannid. Sedasama rõõmu tundsid ka keif rahvas jälle, noore printsi pärast, ja soovisid temale palju õnne ja pitka iga.

Kui nüüd Brants meheealiseks oli saanud ja hertsug ükskord haigeks jäi, kutsus ta oma poega oma surmawoodi juure, õnnistas teda ja kinnitas teda oma asemele suurhertsugiks, ja palus oma alamaid, et

nemad tema poega kaa nenda armastaffid ja temale nõuuks oleksid, kui teda armastanud ja nõuuks ja abiks olnud. Seda lubas feik rahwas heameelega ja olid rõõmsad selle üle. — Nüüd maenitfes ta poega weel isäranis, jumalakartuses ja armastuses oma alamate üle walitseda — ja surri siis rõõmsas lootuses ära.

Boeg on ka isa sõnade järele teinud.

Sind 8 kopiat h.

Könd. 16. II. 1928.

